

culture 21

Agenda 21 for culture
Agenda 21 de la culture
Agenda 21 de la cultura

**Ujedinjeni gradovi i lokalne samouprave
- Komitet za kulturu**

**Kulturni indikatori i
Agenda 21 za Kulturu**

**Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura**

**United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos**

Kulturni indikatori i Agenda 21 za kulturu

Dokument usvojen 24. oktobra 2006. u Barseloni, na prvom sastanku Komiteta
za kulturu Ujedinjenih gradova i lokalnih samouprava (UCLG)

---

1. Uvod

U članu 49 Agende 21 za kulturu se iznosi preporuka da se „ostvari, pre 2006. godine, predlog sistema kulturnih indikatora koji obezbeđuju podršku sprovođenju ove Agende 21 za kulturu, uključujući metode za olakšavanje procesa monitoringa i komparabilnosti“. U svom programu za 2005-2007, članice radne grupe za kulturu Ujedinjenih gradova i lokalnih samouprava su se posvetile daljoj razradi ovog predloga.

2. Kulturni indikatori

Rad na lokalnim kulturnim indikatorima se sprovodi u fragmentiranoj oblasti gde nema konsenzusa. Međutim, dalji razvoj je suštinski važan kako bi se obezbedilo da se kultura konsoliduje kao jedan od stubova razvoja. Tokom proteklih nekoliko godina, interesovanje za kulturne indikatore je poraslo, i napisano je i objavljeno nekoliko izveštaja o toj temi.

Na međunarodnom nivou, izveštaj koji je 2004. godine izradila Međunarodna federacija umetničkih saveta i kulturnih agencija (IFACCA/www.ifacca.org) je od velikog značaja; dva glavna zaključka se odnose na analitička i koordinacijska pitanja:¹

- u pogledu analitičkih pitanja, u izveštaju se kaže da se „kulturni indikatori, što je slučaj i sa drugim društvenim indikatorima, još uvek tek razvijaju, pogotovo u smislu njihove relevantnosti za kreiranje politika i isporuku programa. Stoga postoje razlozi da se zazire od okvira za kulturne indikatore koji su do sada razvijeni. Uobičajeni analitički problemi obuhvataju sledeće“: „Konfuziju oko toga šta su to indikatori i kakvi bi trebalo da budu“, „Nedostatak kvalitetnih podataka“, „Nezgrapne okvire“, i „Varljive ciljeve u okviru date politike“.
- u pogledu koordinacijskih pitanja, u izveštaju se kaže da se „čini kako ima malo kontakata između agencija koje trenutno razvijaju kulturne indikatore. Dva ključna problema koja bi se mogla ublažiti putem bolje koordinacije i razmene su“: „Raznovrsnost posla koji treba uraditi“ i „Razlike u pristupu“.

Takođe, na globalnoj skali, važno je ukazati na rad u okviru projekta „Eurocult 21“², u Kulturnom forumu evropskih gradova (Eurocities Culture Forum), evropskoj mreži velikih gradova. U ovom projektu su se analizirale kvantitativne i kvalitativne informacije u vezi sa kulturnim politikama različitih evropskih gradova od 2002. do 2005. godine.

Istraživanje i razvoj lokalnih kulturnih indikatora je urgentan zadatak koji moraju naći svoje mesto u međunarodnim mrežama gradova. Uloga koju Ujedinjeni gradovi i lokalne samouprave u kulturi mogu odigrati je važna, i to ne samo putem povezivanja postojećih inicijativa, saradnje sa nacionalnim projektima i promovisanjem relevantnosti izvesnih subjekata koji povezuju kulturu sa gradom, a koji nisu uvek vidljivi nacionalnim ili međunarodnim organizacijama koje se bave kulturnim indikatorima.

---

¹ Međunarodna federacija umetničkih saveta i kulturnih agencija (International Federation of Arts Councils and Culture Agencies – IFACCA); 2005.; *Statistički indikatori za politiku u umetnosti*, IFACCA, D'Art Report no. 18, Sidnej, http://www.ifacca.org/ifacca2/en/organisation/page09_BrowseDart.asp.

² Tri publikacije Eurocult 21 se mogu preuzeti sa internet prezentacije www.eurocult21.org.

---

3. Predlog okvira

S obzirom na aktuelnu fragmentiranost u oblasti kulturnih indikatora kao i potrebu da napreduje obazrivo i sa konsenzusom, u ovom dokumentu se ne predlaže spisak lokalnih kulturnih indikatora. Verovatno će biti potrebno raditi još nekoliko godina da bi se došlo do solidnog predloga o ovoj temi.

U dokumentu se, ipak, sugeriše okvir za objašnjenje lokalnih kulturnih politika. Ovaj okvir može pomoći gradovima i lokalnim samoupravama da razjasne konceptualne osnove kulturnih politika, i može postati prvi korak odakle se može napredovati ka lokalnim kulturnim indikatorima. On se takođe može smatrati okvirom kvalitativnih indikatora o kulturnim politikama i okvirom za gradove i lokalne samouprave za „samoevaluaciju“ lokalnih kulturnih politika.

Predlog okvira je podeljen u dva dela; prvi je posvećen objašnjenju lokalnih kulturnih politika (aneks 1), a drugi se odnosi na objašnjenje projekta ili studije slučaja (aneks 2).

UCLG-ov Komitet za kulturu poziva gradove i lokalne samouprave koji žele da primene ovaj okvir da se jave na sledeće adrese elektronske pošte: agenda21cultura@bcn.cat ili info@citieslocalgovernments.org.

Aneks 1

OBJAŠNJENJE LOKALNE KULTURNE POLITIKE

Lokalne kulturne politike se mogu objasniti iz veoma različitih uglova. Uvek je teško izbalansirati potrebu za klasifikovanjem niza inicijativa / strategija, a ne izgubiti iz vida celinu (u ovom slučaju lokalnu kulturnu politiku). Sledeći pasusi se oslanjaju na Agendu 21 za kulturu, a teži se da se pomogne gradovima i lokalnim samoupravama da razjasne konceptualne osnove kulturnih politika. Oni se takođe mogu smatrati okvirnim kvalitativnim indikatorima za kulturne politike i okvirom za gradove i lokalne samouprave za „samoevaluaciju“ lokalnih kulturnih politika.

Osnovne informacije o lokalnoj samoupravi:

1. Opis opštine: lokacija, stanovništvo i kontekstualne informacije.
2. Opis opštine: organizaciona struktura i budžet (%) za kulturu.

Kulturna infrastruktura i kulturne prakse

3. Definicija kulture i kulturna različitost / identitet
4. Različitost kulturne ponude. Kulturne ustanove i događaji
5. Publika i korisnici
6. Politike, programi i projekti za promociju participaciju građana u kulturi

Kultura i socijalna inkluzija

7. Politike, programi i projekti iz kulture i obrazovanja
8. Politike, programi i projekti iz kulture i jednakosti šansi
9. Politike, programi i projekti o rodnoj jednakosti
10. Politike, programi i projekti za promociju uloge civilnog društva u kulturnom životu

Kultura, teritorija i javni prostori

11. Politike, programi i projekti iz kulture i urbanog planiranja / urbana regeneracija
12. Korišćenja javnih prostora za kulturne projekte
13. Teritorijalni balans kulturne ponude u gradu

Kulture i ekonomija

14. Politike, programi i projekti koji povezuju kulturu, kreativne industrijske sektore i ekonomski razvoj
15. Informacije i analiza zapošljavanja u kulturi

-
16. Različnost ekonomskih i finansijskih instrumenata kao podrška kulturi
  17. Politike, programi i projekti iz kulture, lokalnih medija i informacionih i komunikacijskih tehnologija

Upravljanje kulturnim politikama

18. Priznavanje i implementacija kulturnih prava na lokalnom nivou
19. Usvajanje Agende 21 za kulturu
20. Opštinski organi odgovorni u oblasti kulture
21. Ovlašćenja lokalne samouprave u kulturi, izvedena iz nacionalnog ili regionalnog zakonodavstva. Ostale oblasti koje pokriva kulturna administracija
22. Postojanje formulisane lokalne kulturne strategije. Misija i ciljevi
23. Postojanje participativnih struktura poput saveta za kulturu
24. Evaluacija kulturnih politika. Korišćenje statistike i kulturnih indikatora
25. Aktuelna pitanja kulturne politike o kojima se raspravlja
26. Prisustvo kulture u lokalnim planovima / lokalnim razvojnim strategijama
27. Učešće lokalne samouprave u definisanju pokrajinskih / državnih / regionalnih kulturnih politika
28. Učešće lokalne samouprave u međunarodnim mrežama i međunarodnim kulturnim projektima saradnje

---

Aneks 2

OBJAŠNJENJE STUDIJE SLUČAJA

Studija slučaja je projekat ili program koji grad bira kao primer svoje kulturne politike. Studija slučaja može biti projekat koga vodi javna administracija, privatni akter ili nevladina organizacija.

Da bi se olakšala razrada studije slučaja, preporučuje se sledeća struktura:

1. Ime projekta
2. Kontekst: osnovna situacija, problemi kojima se treba baviti, predviđene teškoće
3. Sadržaj: implementirane akcije
4. Menadžment: usmeravanje, liderstvo, partnerstva, vremenski okvir, resursi, budžet
5. Održivost: evaluacija projekta; uslove da prilagode drugi gradovi
6. Dodatne informacije: dokument, knjiga, internet prezentacija
7. Kontakt osoba

Komitet za kulturu – Ujedinjeni gradovi i lokalne samouprave

<http://www.agenda21culture.net>

<http://www.cities-localgovernments.org>

agenda21cultura@bcn.cat

info@cities-localgovernments.org

**United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos**

carrer Avinyó, 15
E-08002 Barcelona
Espanya

Tel: +34 93 342 87 50
Fax: +34 93 342 87 60
info@cities-localgovernments.org
www.cities-localgovernments.org

**Ajuntament de Barcelona -
Institut de Cultura**

Palau de la Virreina - la Rambla 99
E-08002 Barcelona
Espanya

Tel: +34 933 161 000
Fax: +34 933 161 020
agenda21cultura@bcn.cat
www.bcn.cat/cultura

www.agenda21culture.net

United Cities and Local Governments
Cités et Gouvernements Locaux Unis
Ciudades y Gobiernos Locales Unidos

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura